

Brenyó Mihály (1961–1963)

Adataink szerint 1961-től 1963-ig volt Kollégiumunk tagja.

Az első két évben a Bolyai Kollégiumban laktam. A harmadik évben év közben az akkori igazgató, Bakos Mihály szól, hogy költözhetek az Eötvös Kollégiumba, ha akarok. Az Eötvös akkor a mai Bolyai Intézet épületében volt, annak a Tisza felőli részében. Pontosan nem tudom, hogyan kerültem be, de akkor már az Analízis Tanszék demonstrátora voltam. A Kollégium két nagy szobából és egy köztük lévő könyvtárból állt, és volt még egy vizesblokk. Akkoriban a Ságvári Gimnázium ugyanabban az épületben volt még, keresztül kellett masírozni rajta, ha az ember be akart menni a Kollégiumba. Az Eötvös-kollégisták között volt nyolc bölcész és tíz TTK-s. Volt négy vegyész: Seres László, és az eggyel feljebbi évfolyamból Seres István, Novák Mihály, Ács Gábor. Voltak a matematika-fizika szakosak: Móricz Feri, Szomor Pali, Megyesi Laci és én. Juhász Miki és Farkas József (aki itt végzett a kecskeméti Katonában) voltak a biológusok. Aztán voltak a bölcészek: Bodó Karcsi, Csányi Miklós, Farkas Pista, Takács Laci, Rigó Béla, rájuk emlékszem.

Később átköltözött a Kollégium a Batthyány utcába?

Igen, 1961-ben. Volt egy takarítónő, de nem volt portás sem, mint a korábbi helyen. Saját kulcsunk volt, a kertben voltak barack- és körtefák. Volt egy nagy terasz, elfértünk rajta mindannyian, ott ettünk. Négy szoba volt, a folyosó végén pedig két fürdőszoba; az egyik kádás, a másik tusolós. Útba esett az egyetemre menet egy ABC és az Ady tér is. Ez az időszak sokkal szabadabb volt az elhelyezést illetően.

A Kollégium igazgatója ekkor Grasselly Gyula volt. Mi volt az ő munkamódszere a Kollégiumon belül? Hogyan próbálta megfogni a diákokat?

Bennünket nem kellett „megfogni”. Mindannyian szegények voltunk. Szükségünk volt arra, hogy jeles legyen az eredményünk, így lehettünk a Kollégium tagjai. A szociális ösztöndíj mellett szükség volt a minél jobb eredményre azért is, mert a szerény diákéletnek ez feltétele volt. Az én édesapám például akkor 1600 Ft-ot keresett, amiből nekem a biztos részem a havi 150 Ft családi pótlék volt. Emellett úgy juthattam némi plusz pénzhez, hogy korrepetálást, sőt vagonkirakást vállaltam. Voltak a Kollégiumban kötelező nyelvórák, az egyetemi kurzusokon felül. Azután vagy tudományos munkát kellett végezni, vagy szakkört kellett tartani, erről félévente mindenki beszámolt a többiek előtt, ők pedig hozzászóltak. Egyébként önállóak voltunk, teljes felelősséggel. Az egyetem tudományos rendezvényeiről, a tanszékek életéről jobban tájékozottak voltunk, mint a hallgatók többsége. Tanáraink jól ismertek bennünket. A gyakorlatvezetők nem csak tudásunkról, képességeinkről, de a tanári pálya iránti elkötelezettségünkéről és rátermettségünkéről is meggyőződtek. Az 1961-ben Kossuth-díjat kapott Tandori Károly még végzésem után négy évvel is név szerint szólított, amikor a Bolyai Intézetben jártam.

Szóval hihetetlen könnyű dolga volt velünk az igazgatónak. Én egyetlen említésre méltó veszekedésre sem emlékszem. Soha nem kérdezett bennünket a másíkról. Motiválni sem kellett bennünket. Úgy havonta egyszer láttuk a Kollégiumban, de minden dolgunkról tudott. Naprakész volt belőlünk, a tanszékekkel nagyon jó kapcsolatot ápolt. Néhányan voltunk, akik a végzés után a középiskolai gyakorló oktatásba kerülünk (rajtam kívül Szomor Pali is, ő Kistelekre), a többiek mind akadémiai vagy egyetemi státuszba, illetve kutatóintézetbe kerültek, mint például Farkas József a Kecskeméti Zöldségtermesztési Kutatóintézetbe.

Ön szakkört tartott vagy tudományos munkát végzett?

Matematika-szakkört tartottam a Rózsa Szakközépiskolában, ami akkor nyílt Új-szegeden. Én kezdeményeztem az egészet. Úgy emlékszem, hogy pedagógiai gyakorlaton voltunk ott néhányan, és nekem szimpatikus volt az iskola, ahogyan a diákokat tanították, és a diákok érdeklődése is tetszett. Békéscsabán a Rózsa Ferenc Gimnáziumban matematikaszakkörre jártam középiskolás koromban, ahol Molnár László tanítványa voltam, no meg kollégista. Diáktársaim gyakran kértek tőlem segítséget házi feladataik elkészítéséhez, az anyag megértéséhez. Itt Szegeden a matematikai valamint pedagógiai és pszichológiai ismereteim birtokában igyekeztem a szakkörön megszerettetni a gyerekekkel ezt a tárgyat. Középiskolai és egyetemi diákéveim tapasztalatai alapján tudtam, hogy a tudományt jól művelő tudós emberek és a középiskolai tanárok nem mindegyike tudja jól átadni ismereteit, lekötni tanítványai figyelmét. Én tanár akartam lenni, így a jól tanítás mestersége érdekelt. Az egyetemen akkor a pedagógiát, a szakmódszertant nem tekintették a tudomány részének, hallani sem akartak például arról, hogy valaki ebből doktoráljon. Kalmár László professzor úrnál éreztem, hogy ő az ebbéli tudást is fontosnak tartja. Ő egyébként arról volt híres, hogy pillanatok alatt átlátta a dolgokat. Egyszer Franciaországba összehívtak egy háromnapos találkozást, mert két gyerek azt állította, hogy megtalálta a perpetuum mobilét, és senki nem tudta cáfolni. Laci bácsi megkapta az anyagot, a két fiatal elmondta a magáét, majd Laci bácsi szót kért. Angolul, németül és franciául is egy perc alatt megcáfolta az állításukat, ezzel véget is ért a konferencia. Kalmár Laci bácsi egyébként hihetetlen gyorsan beszélt és írt. A gyorsírás mértékegysége az „1 Kalmár” volt. Mondta, hogy ha hibázik, szóljunk. Egyszer már a hatodik táblánál járt, amikor szóltunk, hogy az elsón hiba van. Mire ő: „Igaz, de jól mondtam, azt figyeljék!” Máskor jól írta, de rosszul mondta, megint szóltunk: „Igaz, de jól írtam, azt figyeljék!” Nem telt el egy hónap, megint volt egy kis hiba, szóltunk ismét: „Igaz, de jól gondoltam, azt figyeljék!” Nagyon szerette azt, ha tömve volt a terem a vizsgák alkalmával, akkoriban nála nyílt vizsgák voltak.

Fenyegette akkoriban megszűnés a Kollégiumot?

Nem. Nagyon beépültünk a karok életébe meg az egyetemi sportéletbe. Gécseg Feri és Móricz Feri egyfajta etalonként állt a többiek előtt. Gécsegnek tizenkilenc éves korában volt két tétele.

Külön tudósképzés nem volt, az egyetemen ugyanazt tanulták azok, akikből középiskolai tanár lett, meg akik kutatói pályára mentek. Ezzel azért nem teljeseen értettünk egyet. A bölcsészek Ilia Mihály körül csoportosultak. Emlékszem, Vácsi Mihályt meghívták irodalmi estre az egyetemre, és valahogyan ott az Eötvös Kollégiumban fejeződött be az előadás, a bölcsészek szobájában. Csüngtünk az emeletes ágyakról mindenfelől, levegő is alig volt, éjszakába nyúló, óriási beszélgetés volt. Szóval a nívó önmagáért beszélt. Saját rendezvényeink nem voltak, nem volt miből és hol. A jogászok összejöveteleire nem jártunk. Bálokra igen, az Ady téren voltak. Két dzsúdós barátunknak köszönhetően mindig rend volt. Ezek a társaságok inkább az egyetemi társakhoz kötődtek, mint a Kollégiumhoz. A leginkább szervezett élete szerintem a biológusoknak volt, akik nyári gyakorlatra, Tisza-túrára mentek, stb.

Mit szól ahhoz, hogy össze akarják vonni a természettudományos tárgyakat?

Nem értek vele egyet, nem tartom jó ötletnek sem. Már a természettudományos tárgyak óraszámának jelentős csökkentése is nagy hiba volt. Régen is volt olyan, hogy egy fizikus (például Szalay László, aki Eötvös-kollégista volt) a biológia határterületeivel kezdett el foglalkozni. A határterületi feladatokat ma tudós csapatok végzik. Nem akarnak ezekre külön szakokat indítani. Azt tartanám fontosnak, hogy minden természettudományos tárgyat tapasztalatokra, illetve kísérletekre építve tanítsunk, és így ismerjék meg és értsék meg a fiatalok a természeti törvényeket a maguk összetettségében, sokoldalú összefüggéseikben. Ezt a célt követve, a tanári továbbképzéseket ebben preferálva, a tanárokat ösztönözve, szerintem ez lenne a cél érdekében járható út.

Melyek voltak tanár úr igazgatói éveinek legnagyobb sikerei?

Tizenöt évig álltam a kecskeméti Bányai Júlia Gimnázium élén, 1978-tól 1993-ig. Ekkor kezdődött a fakultációs program a gimnáziumi oktatás megújítása érdekében. Célja az életpályára történő jobb előkészítés volt. Nálunk minden kolléga végig gondolhatta és eldönthette, hogy melyik tárgyat kívánja mélyebben tanítani, hogy eközben a tehetséggondozás szakavatott mesterévé váljon. Ezt a folyamatot eredményesen folytatva jutottak tanítványaink és a gimnázium is egyre előbbre. Az egyedi nyolcosztályos gimnáziumi program kidolgozásával és megvalósításával igazi alkotóközösségként dolgozott és dolgozik ma is a nevelőtestület. Az eredmények ma már az ország legkiválóbb gimnáziumai közé sorolják a Bányait.

Mennyiben segítette egyéni pályáját a Kollégium?

Nekem a szemléletmódomat, a gondolkodásomat alakította és önállóságra nevelt. Én tizenkét éves koromtól matematikatanár szerettem volna lenni. A Kollégium nem vitt közelebb ahhoz, hogy egy szűk területen elmélyedjek és tudománnyal foglalkozzak, ahhoz azonban igen, hogy ne egyszerűen a megélhetésért akarjak tanítani, hanem megszerettessem és megtanítsam a matematikát minden rám bízott diáknak, hogy közülük minél többen a szó igazi értelmében tanítványaim legyenek. Így már több mint húsz éve irányult és irányul figyelmem a matematikai

tehetségek felismerésére és fejlődésük segítésére. Úgy érzem, mások is észrevették törekvéseimet, hiszen pedagógiai és szakmai munkámért több elismerést is kaptam (Apáczai Csere János-díj, Beke Manó emlékdíj, Ericsson-díj, Pólya György-díj, Kecskemét város oktatási díja).

Talán az Eötvös Kollégiumnál is többet jelentett Kalmár Laci bácsi, aki az évfolyamból négy-öt embert behívott a szobájába és elmondta, megnézte az eddigi életünket, hogy mi a legszegényebbek vagyunk itt, hogy ő is így nőtt fel, és ha bármi problémánk van, akkor az ő ajtaja egy kopogásra nyílik a számunkra. Ekkora bizalma volt, és ezt a bizalmat az Eötvös Kollégium általánosította, óriási tanáregyéniségektől kaptak a kollégisták bizalmat. Ezt a bizalmat egész pályámon igyekeztem továbbadni a saját diákjaimnak.

*Az interjút Balogh Teréz, Fridrik Richárd és Varga-Orvos Zoltán
készítette 2009-ben Kecskeméten
Szerkesztette: Nagyillés János*